

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

8 februarie 2024*

„Recurs – Politică economică și monetară – Supraveghere prudențială a instituțiilor de credit – Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 – Atribuții specifice de supraveghere încredințate Băncii Centrale Europene (BCE) – Retragera autorizației – Acțiune în anulare – Inadmisibilitate – Reprezentare a unei părți – Mandat acordat avocatului – Reprezentant mandatat în mod nelegal”

În cauza C-256/22 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 12 aprilie 2022,

Pilatus Bank plc, cu sediul în Ta'Xbiex (Malta), reprezentată de O. Behrends, Rechtsanwalt,

recurentă,

celelalte părți din procedură fiind

Pilatus Holding Ltd.,

reclamantă în primă instanță,

Banca Centrală Europeană (BCE), reprezentată de M. Puidokas și E. Yoo, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

Comisia Europeană, reprezentată inițial de A. Nijenhuis, A. Steiblytė și D. Triantafyllou, apoi de A. Steiblytė și D. Triantafyllou, în calitate de agenți,

intervenientă în primă instanță,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna A. Prechal, președintă de cameră, domnii F. Biltgen, N. Wahl (raportor) și J. Passer și doamna M. L. Arastey Sahún, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

* Limba de procedură: engleza.

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 25 mai 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Pilatus Bank plc solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 2 februarie 2022, Pilatus Bank și Pilatus Holding/BCE (T-27/19, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2022:46), prin care acesta a respins acțiunea având ca obiect anularea deciziei Băncii Centrale Europene (BCE) din 2 noiembrie 2018 de retragere a autorizației sale privind inițierea activității unei instituții de credit (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

- 2 Articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 al Consiliului din 15 octombrie 2013 de conferire a unor atribuții specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudencială a instituțiilor de credit (JO 2013, L 287, p. 63) definește atribuțiile conferite BCE și prevede la alineatul (1) litera (a):

„În cadrul articolului 6 și în conformitate cu alineatul (3) din prezentul articol, BCE deține competența exclusivă să exercite, în scopuri de supraveghere prudencială, următoarele atribuții în legătură cu toate instituțiile de credit cu sediile în statele membre participante:

(a) autorizarea și retragerea autorizațiilor instituțiilor de credit, sub rezerva articolului 14”.

- 3 Articolul 6 din acest regulament, intitulat „Cooperarea în cadrul [Mecanismului unic de supraveghere (MUS)]”, prevede:

„(1) BCE își îndeplinește atribuțiile în cadrul unui mecanism unic de supraveghere compus din BCE și autoritățile naționale competente. BCE este responsabilă de funcționarea eficace și coerentă a MUS.

[...]

(4) În ceea ce privește atribuțiile stabilite la articolul 4, cu excepția alineatului (1) literele (a) și (c), BCE are responsabilitățile prevăzute la alineatul (5) din prezentul articol, iar autoritățile naționale competente au responsabilitățile prevăzute la alineatul (6) din prezentul articol, în cadrul stabilit la alineatul (7) din prezentul articol și conform procedurilor prevăzute la alineatul (7) din prezentul articol, în legătură cu supravegherea următoarelor instituții de credit, societăți financiare holding sau societăți financiare holding mixte sau sucursale, cu sediul în state membre participante, care aparțin instituțiilor de credit cu sediul în state membre neparticipante:

– cele care sunt mai puțin semnificative la nivel consolidat, la cel mai înalt nivel de consolidare din statele membre participante, sau individual în cazul specific al sucursalelor cu sediul în

state membre participante, care aparțin instituțiilor de credit cu sediul în state membre neparticipante. Caracterul semnificativ se evaluează pe baza următoarelor criterii:

- (i) dimensiune;
- (ii) importanța pentru economia Uniunii sau a oricărui stat membru participant;
- (iii) importanța activităților transfrontaliere.

În legătură cu primul paragraf de mai sus, o instituție de credit sau o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă nu sunt considerate mai puțin semnificative, în afara cazului în care acest lucru este justificat de circumstanțe speciale care urmează a fi specificate în metodologie, dacă este îndeplinită oricare dintre următoarele condiții:

- (i) valoarea totală a activelor sale depășește 30 de miliarde de euro;
- (ii) raportul dintre totalul activelor sale și [produsul intern brut (PIB)] al statului membru participant în care își are sediul depășește 20 %, cu excepția cazului în care valoarea totală a activelor sale nu depășește 5 miliarde de euro;
- (iii) ca urmare a unei notificări din partea autorității naționale competente conform căreia aceasta consideră că o astfel de instituție are o relevanță semnificativă pentru economia internă, BCE ia o decizie de confirmare a caracterului semnificativ ca urmare a unei evaluări cuprinzătoare efectuate de către BCE asupra respectivei instituții de credit, inclusiv o evaluare a bilanțului acesteia.

BCE poate de asemenea, din proprie inițiativă, să considere că o anumită instituție are o relevanță semnificativă în cazul în care are filiale bancare cu sediul în mai mult de un stat membru participant, iar activele sau pasivele sale transfrontaliere reprezintă o parte semnificativă din totalul activelor sau pasivelor sale sub rezerva condițiilor prevăzute de metodologie.

Cele pentru care a fost solicitată sau primită asistență financiară publică din partea [Fondului european de stabilitate financiară (EFSF)] sau a [Mecanismului european de stabilitate (MES)] nu vor fi considerate mai puțin semnificative.

În pofida paragrafelor precedente, BCE îndeplinește atribuțiile care îi sunt conferite prin prezentul regulament cu privire la cele mai importante trei instituții de credit din fiecare stat membru participant, cu excepția cazurilor care se justifică prin circumstanțe specifice.

[...]

(6) Fără a aduce atingere alineatului (5) din prezentul articol, autoritățile naționale competente exercită și sunt responsabile de atribuțiile menționate la articolul 4 alineatul (1) literele (b), (d)-g) și (i) și de adoptarea tuturor deciziilor relevante în materie de supraveghere, în legătură cu instituțiile de credit menționate la alineatul (4) primul paragraf din prezentul articol, în cadrul și conform procedurilor prevăzute la alineatul (7) din prezentul articol.

Fără a aduce atingere articolelor 10-13, autoritățile naționale competente și autoritățile naționale desemnate mențin competențele, în conformitate cu dreptul național, de a obține informații din partea instituțiilor de credit, a societăților financiare holding, a societăților financiare holding mixte și a entităților incluse în situația financiară consolidată a unei instituții de credit și de a

desfășura verificări la fața locului la sediul respectivelor instituții de credit, societăți financiare holding, societăți financiare holding mixte și entități. Autoritățile naționale competente informează BCE, în conformitate cu cadrul stabilit la alineatul (7) din prezentul articol, cu privire la măsurile adoptate în temeiul prezentului alineat și coordonează îndeaproape măsurile respective cu BCE.

Autoritățile naționale competente raportează către BCE în mod periodic cu privire la îndeplinirea activităților desfășurate în temeiul prezentului articol.

[...]

4 Articolul 14 din Regulamentul nr. 1024/2013, intitulat „Autorizare”, prevede la alineatul (5):

„Sub rezerva alineatului (6), BCE poate retrage autorizația în cazurile prevăzute în dreptul relevant al Uniunii, din proprie inițiativă, în urma consultărilor cu autoritatea națională competentă din statul membru participant în care își are sediul instituția de credit sau la propunerea acelei autorități naționale competente. Consultările respective asigură în special că, înaintea luării de decizii cu privire la retragere, BCE acordă suficient timp autorităților naționale pentru a decide asupra măsurilor de remediere necesare, inclusiv asupra eventualelor măsuri de rezoluție, și ține seama de acestea.

Atunci când autoritatea națională competentă care a propus autorizarea în conformitate cu alineatul (1) consideră că autorizația trebuie retrasă în conformitate cu dreptul național relevant, aceasta înaintează o propunere BCE în acest sens. În acest caz, BCE ia o decizie în legătură cu retragerea propusă, ținând cont pe deplin de motivarea propunerii de retragere prezentată de autoritatea națională competentă.”

Istoricul litigiului

- 5 Recurenta, Pilatus Bank, și Pilatus Holding Ltd., care era a doua reclamantă în fața Tribunalului, sunt o instituție de credit „mai puțin semnificativă”, în sensul articolului 6 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1024/2013, cu sediul în Malta și supusă supravegherii directe a Malta Financial Services Authority (Autoritatea pentru Servicii Financiare din Malta) (denumită în continuare „MFSA”), „autoritate națională competentă” în sensul articolului 2 alineatul (2) din acest regulament, și, respectiv, acționarul majoritar direct al acestei instituții de credit.
- 6 Domnul Ali Sadr Hasheminejad, acționar al recurenteii care deține în mod indirect 100 % din capitalul său și din drepturile de vot, a fost arestat în Statele Unite, fiind acuzat de șase infracțiuni legate de presupusa sa participare la un sistem prin care circa 115 milioane de dolari americani (USD) (aproximativ 108 milioane de euro) plătite pentru a finanța un proiect imobiliar în Venezuela ar fi fost deturnate în favoarea unor persoane și întreprinderi iraniene.
- 7 În urma inculpării domnului Sadr Hasheminejad în Statele Unite, recurenta a primit printre altele solicitări de retrageri de depozite în quantum total de 51,4 milioane de euro, respectiv aproximativ 40 % din depozitele care figurau în bilanțul său.
- 8 În acest context, MFSA a adoptat trei directive cu privire la recurentă.

- 9 La 21 martie 2018, MFSA a adoptat o directivă referitoare la retragerea sau la suspendarea drepturilor de vot, prin care a dispus printre altele ca domnul Sadr Hasheminejad să fie demis din funcția sa de director al recurenteii cu efect imediat, precum și din toate celelalte funcții decizionale în cadrul acesteia, ca exercitarea drepturilor sale de vot să fie suspendată și ca acesta să se abțină de la orice reprezentare juridică sau în justiție a acestei recurente.
- 10 În aceeași zi, MFSA a adoptat și o directivă referitoare la moratoriu, prin care a obligat recurenta să nu autorizeze nicio tranzacție bancară, în special retragerile și depozitele acționarilor săi și ale membrilor consiliului său de administrație.
- 11 La 22 martie 2018, MFSA a adoptat o directivă referitoare la numirea unei persoane competente, având ca mandat, potrivit termenilor acestei desemnări, „asumarea tuturor competențelor, funcțiilor și obligațiilor băncii față de toate bunurile, indiferent dacă sunt exercitate de bancă prin adunarea generală sau prin consiliul de administrație ori de către orice altă persoană, inclusiv reprezentarea legală și judiciară a băncii, cu excluderea băncii și a oricărei alte persoane” (denumită în continuare „persoana competentă”).
- 12 La 29 iunie 2018, MFSA a propus BCE să retragă recurenteii autorizația privind inițierea activității unei instituții de credit în temeiul articolului 14 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1024/2013.
- 13 La 2 august 2018, MFSA a prezentat BCE o propunere revizuită de retragere a autorizației recurenteii privind inițierea activității unei instituții de credit.
- 14 În cursul procedurii administrative de retragere a autorizației, consiliul de administrație al recurenteii a mandatat un avocat care a intrat în contact cu BCE.
- 15 Printr-o scrisoare din 31 august 2018, BCE a invitat recurenta să își prezinte observațiile privind proiectul revizuit de decizie de retragere a autorizației într-un termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii acestei scrisori.
- 16 După ce a obținut două prelungiri ale acestui termen de audiere și accesul la dosarul procedurii administrative, recurenta, prin intermediul avocatului mandatat de consiliul său de administrație, a transmis la 21 septembrie 2018 observațiile sale cu privire la proiectul de decizie de retragere a autorizației, în care menționa opoziția conducerii sale și a acționarilor săi față de acest proiect.
- 17 La 2 noiembrie 2018, BCE a adoptat, în temeiul articolului 4 alineatul (1) litera (a) și al articolului 14 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1024/2013, decizia în litigiu.

Acțiunea în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 18 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 15 ianuarie 2019, Pilatus Bank și Pilatus Holding au introdus, prin intermediul avocatului mandatat de consiliul de administrație al Pilatus Bank și de directorul Pilatus Holding, o acțiune în anulare împotriva deciziei în litigiu.
- 19 Prin decizia din 17 mai 2019, a fost admisă cererea de intervenție a Comisiei Europene în susținerea concluziilor BCE.
- 20 În hotărârea atacată, Tribunalul a respins acțiunea împotriva deciziei în litigiu.

- 21 În ceea ce privește, în primul rând, admisibilitatea, Tribunalul a statuat că acțiunea era inadmisibilă întrucât a fost introdusă de Pilatus Holding, în măsura în care această entitate, în calitate de acționară a recurenteii, nu este vizată direct de decizia în litigiu.
- 22 În al doilea rând, în ceea ce privește fondul, Tribunalul a respins cele 11 motive invocate de recurentă.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

- 23 Prin înscrisul depus la grefa Curții la 12 aprilie 2022, recurenta, prin intermediul aceluiași avocat ca în primă instanță, a introdus prezentul recurs.
- 24 Prin recursul formulat, ea solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate;
 - anularea, în temeiul articolului 264 TFUE, a deciziei în litigiu;
 - trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe asupra acțiunii în anulare în cazul în care Curtea nu este în măsură să se pronunțe pe fond și
 - obligarea BCE la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii de recurs și procedurii în fața Tribunalului.
- 25 BCE solicită Curții:
- respingerea recursului, în parte ca inadmisibil, în parte ca nefondat;
 - cu titlu subsidiar, respingerea în totalitate a recursului ca nefondat;
 - în orice caz, obligarea recurenteii la plata tuturor cheltuielilor de judecată.
- 26 Comisia solicită Curții:
- respingerea recursului ca nefondat și
 - obligarea recurenteii la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la cererea de redeschidere a procedurii orale

- 27 Prin înscrisul depus la grefa Curții la 27 iunie 2023, BCE a solicitat să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii, în temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură al Curții.
- 28 În susținerea cererii sale, BCE arată că intenționează să prezinte noi elemente de fapt care, în lumina evenimentelor recente, și anume concluziile doamnei avocate generale din 25 mai 2023, sunt de natură să constituie un element decisiv pentru decizia Curții. Din concluzii ar rezulta că doamna avocată generală consideră că directivele referitoare la recurentă adoptate de MFSA în martie 2018 sunt „acte pregătitoare” în cadrul procedurii administrative compuse din mai multe etape care a condus la adoptarea de către BCE a deciziei de retragere a autorizației și că

neregulile din aceste directive sunt, prin urmare, imputabile BCE și „contaminează” decizia de retragere a autorizației adoptată de aceasta din urmă. BCE prezintă elemente de fapt pentru a arăta că directivele menționate au fost contestate în fața instanțelor malteze.

- 29 În această privință, trebuie amintit, pe de o parte, că Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și Regulamentul de procedură al Curții nu prevăd posibilitatea ca persoanele interesate menționate la articolul 23 din acest statut să prezinte observații ca răspuns la concluziile prezentate de avocatul general (Hotărârea din 9 iunie 2022, *Préfet du Gers și Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, punctul 40 și jurisprudența citată).
- 30 Pe de altă parte, în temeiul articolului 252 al doilea paragraf TFUE, avocatul general prezintă în mod public, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, concluzii motivate cu privire la cauzele care, în conformitate cu Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, necesită intervenția sa. Prin urmare, nu este vorba despre un aviz destinat judecătorilor sau părților care ar emana de la o autoritate exterioară Curții, ci despre opinia individuală, motivată și exprimată public, a unui membru al instituției înseși. În aceste condiții, concluziile avocatului general nu pot fi puse în discuția părților. De altfel, nici concluziile acestuia, nici motivarea pe care se întemeiază avocatul general nu sunt obligatorii pentru Curte. În consecință, dezacordul unei persoane interesate față de concluziile avocatului general, oricare ar fi chestiunile pe care acesta le examinează în cadrul lor, nu poate constitui prin el însuși un motiv care să justifice redeschiderea procedurii orale (Hotărârea din 9 iunie 2022, *Préfet du Gers și Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, punctul 41 și jurisprudența citată).
- 31 Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 83 din Regulamentul său de procedură, Curtea poate oricând să dispună, după ascultarea avocatului general, redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când o parte a invocat, după închiderea acestei faze, un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții.
- 32 În speță însă, Curtea consideră că dispune de toate elementele necesare pentru a statua și că elementele invocate de BCE în susținerea cererii sale de redeschidere a fazei orale a procedurii nu constituie fapte noi de natură să poată exercita o influență asupra deciziei pe care este astfel chemată să o pronunțe.
- 33 În aceste condiții, Curtea consideră, după ascultarea avocatei generale, că nu este necesar să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii.

Cu privire la recurs

- 34 De la bun început, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, orice împrejurare legată de admisibilitatea acțiunii în anulare introduse în fața Tribunalului poate constitui un motiv de ordine publică pe care Curtea, sesizată în cadrul unui recurs, este obligată să îl invoce din oficiu (Hotărârea din 23 aprilie 2009, *Sahlstedt și alții/Comisia*, C-362/06 P, EU:C:2009:243, punctele 21-23, și Hotărârea din 6 iulie 2023, *Julien/Consiliul*, C-285/22 P, EU:C:2023:551, punctul 45, precum și jurisprudența citată).

- 35 În temeiul articolului 19 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicabil Tribunalului în conformitate cu articolul 53 primul paragraf din acest statut, pentru a putea exercita acțiunea în fața instanțelor Uniunii, persoanele juridice, precum recurenta, trebuie să fie reprezentate de un avocat autorizat să practice în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European din 2 mai 1992 (JO 1994, L 1, p. 3, Ediție specială, 11/vol. 53, p. 4).
- 36 Astfel, reprezentarea unei persoane juridice de către un avocat și, în special, problema legalității mandatului dat unui avocat pentru introducerea unei acțiuni în fața Tribunalului figurează printre considerațiile de ordine publică pe care Curtea, sesizată în cazul unui recurs, este obligată să le invoce din oficiu.
- 37 În ceea ce privește mandatul conferit unui avocat de astfel de persoane, articolul 51 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prevede că, atunci când partea pe care o reprezintă este o persoană juridică de drept privat, avocații au obligația să depună la grefă un mandat eliberat de aceasta din urmă. Spre deosebire de versiunea acestui regulament aplicabilă înainte de 1 iulie 2015, dispoziția menționată nu prevede obligația unei asemenea persoane de a face dovada că mandatul încredințat avocatului său a fost emis în mod legal de către un reprezentant autorizat în acest scop.
- 38 Totuși, Curtea a statuat deja că împrejurarea că acest articol 51 alineatul (3) nu prevede obligația respectivă nu scutește Tribunalul de sarcina de a verifica legalitatea mandatului vizat în caz de contestare. Astfel, faptul că, în stadiul depunerii acțiunii, un reclamant nu trebuie să prezinte această dovadă nu afectează obligația acestei părți de a fi mandatat în mod legal avocatul său pentru a putea acționa în justiție. Simplificarea cerințelor de probă la momentul depunerii unei acțiuni nu are incidență asupra condiției de fond potrivit căreia reclamanții trebuie să fie reprezentați în mod corespunzător de avocații lor. Astfel, în cazul contestării legalității mandatului conferit de o parte avocatului său, această parte trebuie să demonstreze legalitatea mandatului respectiv (Hotărârea din 21 septembrie 2023, China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products și alții/Comisia, C-478/21 P, EU:C:2023:685, punctul 93 și jurisprudența citată).
- 39 Tribunalul este de asemenea obligat să verifice din oficiu legalitatea mandatului în discuție, printre altele faptul că mandatul a fost acordat în mod legal de un reprezentant al persoanei juridice în discuție, competent în acest sens, atunci când un astfel de mandat este vădit nelegal sau în prezența unor elemente care ar putea să pună în mod serios la îndoială legalitatea unui astfel de mandat.
- 40 Or, în speță, mai multe împrejurări ar fi trebuit să determine Tribunalul să pună în mod serios la îndoială legalitatea mandatului avocatului recurentei.
- 41 Astfel, în primul rând, împrejurările de fapt care au determinat introducerea acțiunii în fața Tribunalului și termenii mandatului de reprezentare dat de consiliul de administrație al recurentei avocatului care a introdus această acțiune erau de natură să pună în mod serios în discuție legalitatea acestui mandat.

- 42 Astfel, numirea persoanei competente de către MFSA și faptul că această persoană competentă avea printre altele funcția de a asuma „reprezentarea legală și judiciară a băncii, cu excluderea băncii și a oricărei alte persoane” erau de natură să dea naștere la îndoieli serioase cu privire la capacitatea consiliului de administrație al recurenteii de a o angaja într-o acțiune în justiție și de a mandata un avocat în acest sens.
- 43 Termenii mandatului de reprezentare dat avocatului erau de asemenea de natură să întărească astfel de îndoieli. Astfel, membrii consiliului de administrație ai recurenteii au amintit, în acest mandat, că MFSA a numit persoana competentă la 22 martie 2018 și că i-a atribuit anumite competențe și au precizat că „tribunalele competente vor trebui să determine care sunt persoanele autorizate să reprezinte [recurenta] în contextul în cauză. Membrii consiliului de administrație nu își asumă nicio responsabilitate personală”. Aceste mențiuni arată că înșiși semnatarii mandatului aveau îndoieli cu privire la capacitatea lor de a acorda un astfel de mandat și constituie o invitație clară și explicită la verificarea faptului că dispuneau efectiv de această capacitate.
- 44 În al doilea rând, deși acțiunea în fața Tribunalului avea ca obiect anularea deciziei de retragere a autorizației, anumite argumente invocate de recurentă în susținerea acestei acțiuni și, în special, cele invocate în susținerea celui de al zecelea motiv priveau reprezentarea recurenteii și urmăreau să demonstreze că BCE o privase de posibilitatea de a beneficia de o reprezentare efectivă.
- 45 Astfel de argumente erau de asemenea de natură să pună în mod serios la îndoială legalitatea mandatului de reprezentare al avocatului recurenteii în procedura în fața Tribunalului. Astfel, împrejurarea că onorariile avocatului recurenteii nu puteau fi plătite era de natură să indice că organul care îl mandatase nu era competent să efectueze această plată și că nu era competent să o angajeze într-o acțiune în instanță și să mandateze un avocat în acest scop.
- 46 În aceste condiții, independent de meritele pe fond ale acestor argumente, Tribunalul trebuia să solicite din oficiu dovada faptului că avocatul care reprezenta recurenta a fost mandatat în mod legal și că mandatul a fost acordat de un reprezentant calificat în acest scop.
- 47 Din considerațiile care precedă rezultă că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că nu a efectuat din oficiu verificarea legalității mandatului conferit de consiliul de administrație al recurenteii avocatului său.
- 48 O astfel de eroare vădită trebuie să determine anularea hotărârii atacate fără să fie necesară pronunțarea cu privire la motivele invocate de recurentă.
- 49 Conform articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată.
- 50 Această situație se regăsește în prezenta cauză. Astfel, întrucât părțile au fost invitate de Curte să ia poziție cu privire la admisibilitatea acțiunii în fața Tribunalului și, în special, cu privire la legalitatea mandatului de reprezentare acordat de consiliul de administrație al recurenteii, Curtea dispune de toate elementele necesare pentru a statua cu privire la admisibilitatea acțiunii.

- 51 Recurenta a susținut, întemeindu-se pe hotărârea Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri) [Curtea de Apel (competență inferioară), Malta] din 5 noiembrie 2018 în cauza nr. 6/2017 (*Heikki Niemelä și alții/Maltese financial services authority*), că, în pofida numirii persoanei competente, consiliul său de administrație încă avea competența de a o reprezenta în justiție și, în acest scop, de a acorda un mandat unui avocat.
- 52 Astfel, desemnarea persoanei competente ar avea ca efect numai încredințarea activelor și a gestiunii activităților băncii acestei persoane, fără a-i conferi însă capacitatea de a reprezenta această bancă într-o procedură judiciară care are ca obiect contestarea unor decizii obligatorii pentru bancă. În această privință, ar fi irelevant că astfel de decizii ar putea de asemenea să afecteze activele și activitățile a căror gestiune ține de persoana competentă.
- 53 Recurenta a subliniat de asemenea că Hotărârea din 5 noiembrie 2019, BCE și alții/Trasta Komerbanka și alții (C-663/17 P, C-665/17 P și C-669/17 P, denumită în continuare „Hotărârea Trasta Komerbanka”, EU:C:2019:923), și concluziile doamnei avocate generale referitoare la această hotărâre confirmă faptul că problema reprezentării este determinată în principal de dreptul național și că constatarea Tribunalului în această privință este obligatorie, cu excepția cazului în care o parte demonstrează că aceasta constituie o denaturare a faptelor. Or, potrivit dreptului maltez, reprezentarea băncii nu ar ține de atribuțiile persoanei competente, chiar dacă ea este însărcinată cu activitățile băncii sau cu activele sale.
- 54 BCE a arătat că reprezentarea unei persoane juridice constituite în societate este reglementată de *lex incorporationis* și că, în speță, dreptul maltez, astfel cum este interpretat de hotărârea Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri) [Curtea de Apel (competență inferioară)] din 5 noiembrie 2018 în cauza nr. 6/2017 (*Heikki Niemelä și alții/Maltese financial services authority*), limitează puterea persoanei competente de a reprezenta recurenta la împrejurări specifice vizate de dreptul național în temeiul căruia a fost numită, printre altele în ceea ce privește aspectele referitoare la active și gestiunea activităților, și păstrează, din acest motiv, drepturi reziduale ale consiliului de administrație.
- 55 Aceasta observă de asemenea că mandatul acordat de consiliul de administrație al recurentei nu acoperea decât reprezentarea pentru aspecte legate de reglementare, fără a menționa în mod explicit reprezentarea în justiție.
- 56 În această privință, după cum a arătat Curtea deja la punctul 35 din prezenta hotărâre, în temeiul articolului 19 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicabil Tribunalului în conformitate cu articolul 53 primul paragraf din acest statut, pentru a putea exercita acțiunea în fața instanțelor Uniunii, persoanele juridice, precum recurenta, trebuie să fie reprezentate de un avocat autorizat să practice în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European.
- 57 Ținând seama de această necesitate ca persoanele juridice să fie reprezentate de un avocat autorizat să practice în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European, admisibilitatea unei acțiuni în anulare introduse de o astfel de persoană și întemeiate pe articolul 263 TFUE este subordonată dovezii că persoana în cauză a luat într-adevăr decizia de a introduce acțiunea și că avocații care pretind că o reprezintă au fost efectiv mandatați în acest scop (a se vedea în acest sens Hotărârea Trasta Komerbanka, punctul 57 și jurisprudența citată).

- 58 Tocmai pentru a se asigura că aceasta este situația, articolul 51 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului impune avocaților, atunci când partea pe care o reprezintă este o persoană juridică de drept privat, să depună la grefa Tribunalului un mandat eliberat de această parte, lipsa depunerii acestui mandat putând determina, în conformitate cu alineatul (4) al acestui articol, inadmisibilitatea cererii introductive pentru neîndeplinirea condițiilor de formă (Hotărârea Trasta Komerbanka, punctul 57).
- 59 În ceea ce privește o instituție de credit constituită sub forma unei persoane juridice reglementate de dreptul unui stat membru, precum recurenta, în conformitate cu acest drept, în lipsa unei reglementări a Uniunii în materie, trebuie să se determine organele acestei persoane juridice care sunt abilitate să ia deciziile vizate la punctele 57 și 58 din prezenta hotărâre (Hotărârea Trasta Komerbanka, punctul 58).
- 60 În speță, trebuie să se constate că, ținând seama de mandatul persoanei competente și printre altele de faptul că îi revenea „asumarea tuturor competențelor, funcțiilor și obligațiilor băncii față de toate bunurile, indiferent dacă sunt exercitate de bancă prin adunarea generală sau prin consiliul de administrație ori de către orice altă persoană, inclusiv reprezentarea legală și judiciară a băncii, cu excluderea băncii și a oricărei alte persoane”, consiliul de administrație al recurentei nu mai era autorizat să asigure reprezentarea acesteia și nu mai era competent să mandateze un avocat în acest scop.
- 61 În plus, competența consiliului de administrație al recurentei de a o reprezenta în justiție și de a mandata un avocat în acest sens nu se poate întemeia pe Hotărârea Trasta Komerbanka.
- 62 Astfel, această hotărâre privește obligația unei instanțe a Uniunii de a nu ține seama de revocarea mandatului conferit reprezentantului unei părți, atunci când această revocare încalcă dreptul acestei părți la o protecție jurisdicțională efectivă. Totuși, o astfel de obligație nu se impune unei instanțe a Uniunii decât în anumite împrejurări specifice.
- 63 Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 60-62 din Hotărârea Trasta Komerbanka, Curtea a considerat că încălcarea dreptului la o cale de atac efectivă al instituției de credit Trasta Komerbanka rezulta din faptul că lichidatorul numit în urma retragerii autorizației și lichidării acestei instituții era în situație de conflict de interese. Aceasta a arătat că lichidatorul, însărcinat să efectueze lichidarea definitivă a instituției menționate, fusese desemnat la propunerea autorității naționale competente, care putea în orice moment să solicite revocarea sa. Ea a apreciat, în consecință, că exista un risc ca acest lichidator să se abțină să pună în discuție, în cadrul unei proceduri jurisdicționale, decizia de retragere a autorizației aceleiași instituții, care fusese adoptată de BCE la propunerea acestei autorități și care determinase lichidarea acesteia. Curtea a dedus de aici, la punctul 78 din această hotărâre, că revocarea de către lichidator a mandatului conferit de fostele organe de conducere ale Trasta Komerbanka avocatului care a introdus o acțiune împotriva acestei decizii încalca dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă al acestei instituții și că, ținând seama de această revocare, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept.
- 64 În speță, mandatul persoanei competente numite de MFSA diferă semnificativ de cel al lichidatorului descris la punctul 72 din Hotărârea Trasta Komerbanka, întrucât acesta din urmă avea ca unic obiectiv recuperarea creanțelor, vânzarea activelor și îndeostularea creditorilor în vederea realizării încetării totale a activității instituției de credit în cauză.

- 65 În plus, recurenta nu a prezentat elemente referitoare la mandatul persoanei competente sau la condițiile în care ea exercită acest mandat care să indice că aceasta era, în drept sau în fapt, în situație de conflict de interese. În special, nu rezultă nicidecum din termenii mandatului menționat, amintiți la punctul 60 din prezenta hotărâre, că persoana competentă nu reprezintă interesele băncii.
- 66 În același mod, împrejurarea că persoana competentă a fost numită de autoritatea națională competentă care a prezentat BCE propunerea de retragere a autorizației nu este suficientă în sine să caracterizeze existența unui conflict de interese.
- 67 În ceea ce privește domeniul de aplicare al hotărârii vizate la punctul 51 din prezenta hotărâre, pe de o parte, este necesar să se arate că aceasta nu o privea pe recurentă, ci altă instituție de credit malteză pentru care MFSA numise o persoană competentă.
- 68 Pe de altă parte, Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri) [Curtea de Apel (competență inferioară)] a confirmat în această hotărâre că administratorii unei instituții de credit nu sunt privați de toate puterile lor din cauza numirii unei persoane competente. Aceștia rămân astfel autorizați să solicite, în numele instituției de credit, revocarea unui anumit număr de decizii de supraveghere prudentială adoptate de MFSA ca autoritate competentă națională și în special a deciziei de numire a unei persoane competente.
- 69 Nu rezultă totuși din această hotărâre că, atunci când o persoană competentă a fost desemnată, iar acesteia i-a fost încredințat un mandat de reprezentare printre altele judiciară, administratorii unei instituții de credit rămân competenți să mandateze un avocat care să reprezinte această instituție în procedurile referitoare la deciziile adoptate de BCE sau pentru a contesta decizii ale acesteia.
- 70 În plus, reprezentarea în justiție în cadrul contestării unei retrageri a autorizației poate ține de atribuțiile persoanei competente, întrucât aceasta privește în mod necesar activele băncii.
- 71 În speță, este irelevant că recurenta este destinatarul deciziei în litigiu.
- 72 Astfel, aceasta nu înseamnă totuși că consiliul de administrație al recurentei era, în urma numirii persoanei competente, încă autorizat să ia decizia de a introduce o acțiune în fața unei instanțe a Uniunii în numele recurentei, precum și competent să mandateze un avocat în acest sens.
- 73 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, acțiunea în primă instanță trebuie respinsă ca inadmisibilă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 74 În conformitate cu articolul 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 75 Articolul 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din regulamentul menționat, prevede că partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

- 76 În speță, întrucât Pilatus Bank a căzut în pretenții, iar BCE a solicitat, atât în fața Curții, cât și în fața Tribunalului, obligarea Pilatus Bank la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea acesteia din urmă să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de BCE aferente procedurii în primă instanță și prezentului recurs.
- 77 În conformitate cu articolul 140 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, statele membre și instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În consecință, Comisia, intervenientă în primă instanță, va suporta propriile cheltuieli de judecată aferente procedurii în primă instanță, precum și procedurii de recurs.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

- 1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 2 februarie 2022, Pilatus Bank și Pilatus Holding/BCE (T-27/19, EU:T:2022:46).**
- 2) Respinge acțiunea introdusă în cauza T-27/19 ca inadmisibilă.**
- 3) Obligă Pilatus Bank plc la suportarea, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, a celor efectuate de către Banca Centrală Europeană (BCE) aferente atât procedurii în primă instanță, cât și celei de recurs.**
- 4) Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată aferente procedurii în primă instanță, precum și procedurii de recurs.**

Semnături